

מ ד י ג ת י ש ר א ל
ה כ נ ס ת

ש. ב.

פרוטוקול מס' 1/א

מישיבת ועדה החינוך והתרבות שהתקיימה
ביום ג', ט' בחשוון תשט"ז (25.10.1955)
בשעה 11.00.

נוכחים:

א. אבריאל	חברי הוועדה:
מ. ארם	
פ. זואריץ	
ש. כפרית	
א. לוין	
ח. מגורי-כהן	
ד. נצר	
ש. פרסיץ	
ר. צברי	
א. רזיאל-נאור	
י. רפאל	

מוזמנים:

י. שפרינצק - יושב-ראש הכנסת.	
ד"ר אבידור - המנהל הכללי של משרד החינוך והתרבות.	
מר שריד - סגן המנהל הכללי במשרד החינוך והתרבות.	
מר אלון - יועץ משפטי מטעם משרד המשפטים.	

סדר-היום:

א. סוגיה. גמלת נ"כ בלוזפה
ב. שאלות ותשובות.

=====

יושב-ראש חכנסת י. שפרינצק: בהתאם לחוק עלי לפתוח את הישיבה הראשונה של ועדת החינוך והתרבות, ביושב-ראש זמני. אבקש להציע הצעות.

ד. נצר: אני מציעה את חברת-החכנסת פרסיץ.

יושב-ראש חכנסת י. שפרינצק: אין התנגדות?

קריאות: אין!

יושב-ראש חכנסת י. שפרינצק: מאחר שאין התנגדות נבחרת חברת-החכנסת פרסיץ כיושב-ראש זמני של ועדת החינוך והתרבות ואני מציע להאריך שהיה לא רק יושב-ראש זמני.

(יושב-ראש חכנסת י. שפרינצק עוזב את הישיבה)

היו"ר ש. פרסיץ: חברי הוועדה הוותיקים והחדשים, הרשו לי החילה לברך את חברי הוועדה החדשים והוותיקים - בהמשך עבודתם, ואת כולנו בתרומה שאנו בוודאי ברצון טוב נביא למדינה ולחכנסת השלישית. כן מברכת אני את ידידנו במשרד החינוך והתרבות הוותיקים בכנסת שעבדו אתנו בהכנה ובנעימים במ"מ הקודמות, ואני מקווה שהרוח הטובה ששררה בוועדת החינוך והתרבות חשורר גם להבא.

עתה אבקש את חברי הוועדה אשר ביקשו את זימון הישיבה להציע את סדר-היום, או אם חברי הוועדה רוצים לתת לי את האפשרות להציע תחילה, אזי אסתמש בזכות זו ואציע הצעות לסדר-היום.

הרגשתי אני מה שהרגילנו רבים, כי לא יתכן להסאיר דווקא בסעה זו את משרד החינוך והתרבות בלי עזרתנו בכל אותן הבעיות החמורות העומדות בפניו השנה, גופף על הבעיות החמורות של כל החילת שנה לימודים. כוונתי לכל אותם האמצעים שטוב להתחיל בהם שעה אחת קודם לקראת שעת החירום העומדת בפנינו. שנה שנה היינו פותחים את עבודת הוועדה בקבלת דין-וחשבון מלא על הנעשה במערכת החינוך, ובוודאי שעלינו ללכת בדרך זו גם השנה.

הנה למשל, בסנים קודמות, ובעיקר, בסנה האחרונה נחקלנו בכך שעם פתיחת בתי-הספר נגני-הילדים לא כל הדברים היו כסידרם כגון, עניני סכר-הלימוד בגני-הילדים, ענינים אדמיניסטרטיביים במקומות הסונים, הכנת כיתות בזמן, חוסר ספרי לימוד ופגעים מפגעים חונים היו גורמים לכך שבתי-הספר לא נפתחו בזמנם. כבר בסנה הקודמת חלה הטבה והשנה יטנה הקלה ביחס לגני-הילדים. אבל צריך שהציבור ירגיש בכך. בידוע, חוק חינוך חובה (הוראת שעה) מטיל סכר לימוד על גילאי 5. דבר זה לא חודש השנה וסר החינוך והתרבות בתשובה לסאילתה שלי ענה כי הוא לא יחדש זאת השנה. אבל עיריות ורמויות חינוך מקומיות, מתוך שיגרה, כבר גבו את הכסף ומסוים כך חלק גדול של הילדים טרם נרשם, יתכן כי נרשם אבל לא סידר את התשלום מתוך תקווה שלא יצטרכו לשלם. לכן, במקומות רבים ישנם ילדים במספר גדול למדי שאינם נמצאים בגני-ילדים; ישנם הורים אחרים אשר סידרו את הילדים, אבל אינם יודעים מה יארה הלמח,

היו"ר ח. פרסיץ:

כי יום כאלה הסוענים שאינם יכולים לעמוד בתחלום והדברים גורמים
לשרות מיותרות. לטאילתת מה רוצה משרד החינוך והתרבות לעשות בנידון
ענה מר החינוך והתרבות, כי על משרד הפנים ולשויות החינוך המקומיות
להסדיר את הדברים. בסיום ישיבת הכנסת סאלתי את מר החינוך והתרבות
אם הוא הודיע על כך למשרד הפנים והוא ענה, כי יום לעורר את מחשבתו
של משרד החינוך והתרבות לכך; לכן בדברי אלה אני פונה למשרד החינוך
והתרבות.

הדבר החני סגדם לחקלות במנה סעברה
היה ענין הסטיפנדיות לתלמידים המצטיינים של בתי-הספר התיכוניים
וכן לתלמידים הנזקקים ולילדים מקרב עדות המזרח. נתקבלו החלטות
מסויימות בקשר לכך ועל משרד החינוך והתרבות היה להפעילן לקראת
שנת הלימודים החדשה. היינו רוצים לדעת מה נעשה בקשר לענינים אלה.

אף מצב המורים ביסובי הספר, בנגב,
בגליל ובמקומות אחרים מדאיג את חברי הוועדה. במנה סעברה היתה
הקלה מסויימת בשטח זה על-ידי שחרור חלק מיוצאי-צבא סיצאן לנגב.
אינני יודעת עד כמה מחפיע הדבר ואם הברכה שהרגסנו בה בנגב הורגסה
גם בגליל. כן היינו רוצים לדעת על מצב הסמינרים ואם הדבר שנקבע
בחוק חינוך חובה שלא יהיו בתי-מדרש קטורים לארגונים אחרים אלא
רק למשרד החינוך והתרבות - קויים במלואו; ואם איחוד הסמינרים
הוצא לפועל לקראת המנה הזו.

מעניינת המאלה: מה עשה משרד החינוך
והתרבות בקשר לאות. אל נפתח פה לסטן, אבל כל מדינה הרואגת
לאזרחיה הקטנים מתכוננת תמיד בשעת חלום לכל מיני דברים שיכולים
לבוא. זה העובר בערים הגדולות וביסובים הנדחים חושב מה יקרה
אם תס וחלילה תיפול פעצה ואין מקלטים, אין סידורים סניטאריים.
מה עושה משרד החינוך והתרבות בענין זה וכיצד הוא מקדם את פני
הרעה. - עד כאן סעיף אחד המקיף סאלות רבות.

אולם ייבן סאלות נוספות: - סאלת
הגדנ"ע העסיקה רבות את הוועדה וסאחתי לקבל את תקנון עבודת הגדנ"ע.
אולם מתברר, כי לא כל חברי הוועדה קיבלוהו. אבקש את משרד החינוך
והתרבות להמציאו לכל חברי הוועדה ולכסיעברו עלינו - נוכל לקיים
דיון על כך.

בעתונות נתפרסמו ידיעות על מינויים
בסדר הבחינות בבתי-הספר התיכוניים. הייתי רוצה לדעת למה ומדוע
קרה הדבר, ואם קרה, כי זהו דבר חשוב עד למאוד. - אלה הם
הענינים מראיתי לי לצורך להביאם בסורה הראשונה.

א. רזיאל-נאור:
קראתי בעתונות, כי בבית-הספר בקריית-
ענבים לפדו ילדי מוסב בית-נקופה
ובגלל אי-תשלום סכר לימוד נחלחו הילדים הביתה עד אשר יוסבו
הענינים, הייתי רוצה לקבל הסברים מדוע ילדי המוסב הוייבים ללם
סכר לימוד, ומדוע קריית-ענבים משלחת את הילדים הביתה, ומה עושה
משרד החינוך וזה רבות במקרה זה, ומדוע היה ענין זה צריך להמסך
סבוע ויותר.

הדבר החני סברצוני לסאול - אקרא לו
בלסון נקיה חינוך לאזרחות, וכסנגיע לדון בכך, אתן את הלסון
סאיננה נקיה ביותר.

י. רפאל:

אני רוצה להוסיף 3 סעיפים על אלה שהביאה יוסבת-ראש הוועדה ואני מבקש להעמידם לדיון עד כמה האפשר בהקדם. אני התכוונתי במקצת לעבודת הוועדה ולצערך אני חייב להגיד שנתקלתי בחקלות רציניות מאד. ישנם כמה וכמה ענינים בעלי אופי רחב יותר, כללי יותר ועקרוני יותר.

לדעתי, ישנן הפרות רציניות בביצוע חוק החינוך הממלכתי. כבר הגסתי הצעה לסדר-היום בקשר לכך ואציע דיון בכנסת מסוג שהשאלה נראית לי כה רצינית שהכנסת תצטרך להתפנות לדיון בשאלה זו. אני רוצה להציע, כי אנו נשמע דין-וחשבון על מהלך הריסוס, ואם ישנן תלונות או פעולות לחץ, או ביצוע בלתי מתאים של הריסוס בין אם זה מצד המועצות המקומיות או על-ידי מנהל בית-הספר. אני גם שומע מחברי-כנסת אחדים מסכימים אתי. לכן אני חושב שהם יסכימו אתי שיש למצוא זמן בהקדם כדי לדון בענינים אלה.

כן אני מציע שאנו נשמע דין-וחשבון על בתי-הספר החדשים שהוקמו עתה, ובעיקר, אם ישנן תביעות של העברה ממגמה למגמה - אם דברים אלה בוצעו ובאיזה מידה בוצעו?

ידוע, כי ליד מסדר החינוך והתרבות קיימה ועדה למבנים. ועדה זו מלוותת גם למוסדות אחרים, כמו, מחלקת הקליטה של הסוכנות היהודית. היה בצוי, כי מסדר החינוך והתרבות יממור-לנו דין-וחשבון על חלוקת המבנים וכלל המצויור בתי-הספר בכלל, ותביעות לקבלת מבנים אחרים ועוד.

ד. נצר:

אני יושבת, כי בהצעותיה של חברת-הכנסת פרסיץ נכללו כל החאלות ואנו בוודאי נעסוק בהן. אבל הייתי רוצה שהיום נשמע יותר פרטים על השאלה אשר אחמול הטיב. חר החינוך והתרבות בחשובה לסאילתה של חברת-הכנסת פרסיץ: כיצד בוצע חוק חינוך חובה לגבי הגנים וילדים בגילאי 5, מה נעשה בקשר לכך. אני מציעה, כי בימיבות הראשונות שלנו נעסוק בכך ונראה אם אנו עוד יכולים לעזור בכך.

כן הדבר לגבי ענין הסטיפנדיות - הייתי מבקשת שנדון בשאלה זו בראסית הסנה כדי שלא נעמוד בסוף הסנה בפני דברים שאיננו יכולים לבצעם כפי שרצינו.

ברור, כי אני מקבלת את כל ההצעות של יוסבת-ראש הוועדה. אבל אני מציעה, כי אנו נעסוק תחילה בסתי בעיות אלה הנרצנות לחופות ביותר גיטיים אלה.

מ. ארם:

אני מצטרף בכל לבי לתביעותיו של חבר-הכנסת רפאל ובהזדמנות זו אני רוצה לשאול את מסדר החינוך והתרבות, מדוע מפירים את החוק בבתי-ספר מכלתים.

כן אני רוצה להזכיר לחברי הוועדה, כי יהיה עלינו לדון בחוק עידוד ההחכלה בהתימבות הצעירה. אנו מעונינים שענין זה יחזור לוועדה כדי שנוכל לדון בכך ולחמוע את הערעורים שהם רבים למדי.

ג. צברי:

מדוע נחגר בית-הספר הממלכתי בלפתה ובית-הספר "נחחון" קיים?

ר. צברי:

אנו לא קיבלנו את מסקנות הסקר שנעשה בפסח
בקשר לחינוך הטרומ-מקצועי בבתי-ספר יחודיים. מה נעשה בטוח זה?

פ. זואריץ:

מי אחראי לכך שההורים ימלאו את חובתם,
מיהו האחראי לביצוע חוק חינוך ממלכתי

במעברוה?

הו"ר ד. פרסיץ:

רוב החאלות שנשאלו פה היום בוודאי יהיו
כלולים בדין-וחשבון של משרד החינוך
והתרבות. עתה נוכל להקדים זמן-מה לשאלות ואם משרד החינוך
והתרבות יוכל להשיב עתה - נחמץ את החובות.

מ. ארם:

האם על בית-ספר ממלכתי חלות אותן
המצוות החלות על בית-ספר ממלכתי-דתי?
האם בית-ספר ממלכתי חייב לקיים תפילה ואם אין הילד רוצה בכך
הוא אינו יכול לבקר בבית-הספר? האם בבית-ספר ממלכתי חייבים ללמוד
חז"ך בכיפה, ואם אין הילד רוצה לחבוך כובע, אומר המורה כי אין
הילד יכול לבקר בבית-הספר? בבית-ספר כזה נחקלתי בגבעתיים. אני
רוצה לדעת מה ההבדל בין בית-ספר ממלכתי לבין בית-ספר ממלכתי-דתי?

ר. צברי:

אולי אפשר לקבל אינפורמציה בקשר לקרן
לסימיונסטים, האם נצלו קרן זו?

י. רפאל:

עד כמה הידוע לי, הרי אותם בתי-הספר
שאוסרו על-ידי משרד החינוך והתרבות,
מוחזקים על-ידי משרד החינוך והתרבות ולא על-ידי המועצות המקומיות
וחובה הדאגה לסיכון ומבנים מוטלת על משרד החינוך והתרבות. ידוע
לי, כי משרד החינוך והתרבות איחד את בתי-הספר במגדל-העמק (מול
גבת) ואין שם הנאים מינימאליים לקיום בית-הספר. מה חושב משרד
החינוך והתרבות לעשות בנידון?

שאלה דומה יש לי גם לגבי בית-הספר
בסקיה ב' ובכפר אונז. הלומה בתי-ספר אלה הם חסוכים ומהווים
דברים בוערים. כן קיימת הבעיה לגבי בתי-הספר בתל-מונד ואלראי.
כיצד חושב משרד החינוך והתרבות לפתור בעיה זו, כי לדעתי, אלה הן
בעיות חמורות ובווערות. בקשר לחני המקומות האחרונים נתקבלו אצלנו
חלונות וישנם מסמכים בקשר לכך. כן קיבלתי מברקים מגני-תקווה
הנמצאת ליד פתח-תקווה.

אינני רוצה להכנס לפרטים. אולם
בגני-תקווה מתנהגת מנהלת בית-הספר בניגוד לחוק. לדעתי, יש צורך
דחוף לחקור בחאלה כי יש חומר מספיק כדי לתבוע לדין את מנהלת בית-
הספר ולהפסיק את עבודתה, להנהיג התעללות בהורים וסילוף רצון
ההורים.

מצב דומה קיים בקריית-מלאכי. ישנה
היסטוריה ארוכה לגבי מוסד זה, אשר הוכר על-ידי ממלא מקום הר
החינוך והתרבות והיום הוא ראש הממשלה ושר החוץ, מר מ. סרת.
לאחר מכן ביטלו את ההכרה הזו. בבית-ספר זה לומדים כ-90 ילד.
מדוע לא הוכרה המציאות בקריית-מלאכי ובית-הספר מהגלגל בבית-כנסת.
מחום-מה בית-הספר אינו מוכר שם?

י. רפאל:

כן יח לי האלה מסוג אחר. יחנה בירי
רחימה של 10 בתי-ספר ביחובים מוגדרים וההורים מבקשים העברתם של ילדיהם
ממגמה למגה וזו רחימת המקומות: אחוזם, פטיח, מחען, הענך א',
ב', ו-ג', דיחון, שדה עוזיה, מזור וכרם מהר"ל. היותי מבקש את
משרד החינוך והתרבות לבדוק מה אמת בתביעות ההורים ובאיזה מידה
דברים אלה נסענים על המציאות.

ח. מגורי-כהן:

כידוע לכולנו קיימות מספרות בבתי-הספר.
דבר זה איננו מקל על ההורים והילדים
גם יחד. האם ידוע למשרד החינוך והתרבות סרטיות מקומיות מסוימות
קיבלו הלוואות להקמת בתי-ספר והוציאו כספיה אלה למטרות אחרות. אם
דבר זה ידוע למשרד החינוך והתרבות - מה עשה לתיקון המצב לבל
ייסנו דברים כאלה.

ז. צברי:

בסנה החולפת הובאו הצעות של ועדת
ההארות לגבי תיקון המצב. איזה חלק
מהצעה זו בוצע, אם בכלל ביצעו הצעות אלה.

ד. נצר:

עד מהו מותר לעסוק בהעברה מבית-ספר
לבית-ספר ומה עושה משרד החינוך והתרבות
לגבי ענין חטיפת ילדים וכל אמצעי ההחפעה והלחץ על ילדים והוריהם
על-מנה סיודיעו כי הם מהתייכים לחינוך ממלכתי-דתי - דבר זה נעשה
במעברת אבו-כביר. הם קיים בית-ספר ממלכתי מאז קיימת המעברה, וזהו
בית-ספר טוב ובסבועות האחרונים נעשית עם פעולה מצד חינוך ממלכתי-
דתי וחוטפים ילדים. היותי רוצה לדעת מה נעשה בענין זה.

היותי רוצה לשמוע מה האמת על ענין
המספרות בבתי-הספר.

היו"ר ס. פרסיץ:

מה בקשר להזנת ילדים - סנה זו החלה
בסימן אותם הקטנים שהיו בשנים מעברו.
אנו יודעים, כי משרד החינוך והתרבות מעוניין לשתף רשויות מקומיות
בהחזקה המטבחיים בבתי-הספר. אולם עתה מגיעות ידיעות ש-7 שבועות
לאחר תחילת הלימודים ובשורה של מעברות אינה ניתנת הזנה.
כאשר המדובר הוא בערים הגדולות, הרי הדברים מקלים פנים אחרות.
אבל כאשר המדובר הוא ברמת-השרון אחר רק לפני 5 - 4 חדשים קיבלה
את המעברה ומטילים עליה עול זה - הרי באופן כזה מרעיבים את
הילדים; והן זה מקום הנחמך בכסף רב על-ידי משרד החינוך והתרבות,
כלום אי-אפשר תחילה לתת את האוכל ואחר-כך לנהל מסא-ומתן עם הרשות
המקומית? היותי מבקשת שנקבל אינפורמציה בענין זה, כי על המשרד
להסתחרר מהשיגרה הלאומית תמיד על העיריות, אבל אין לעשות זאת לגבי
מקומות טורפה כאלה. אפשר להוסיף לרמת-השרון גם את קנבזיה

א. רזיאל-נאור:

בעקבות שאלתו של חבר-הכנסת רפאל בקשר
לבתי-הספר וגני-ילדים ביחובים שאין להם
סטאטוס מוניציפאלי, למשל, נחלת-שלמה. באיזור זה אין הממשלה
מקימה מועצה איזורית מטעמים הידועים לה. זהו מושב עולים חדש.
וכרגיל יסנו עם אותו תהליך הקיים בכל מושב עולים חדש וינסו עם הילופים
ובית-הספר נמצא במצב שאינו מזהיר, גן-הילדים במצב עול ויחור
קחה, ועתה יש עם מספר מועט של ילדים בגיל 5. הכפר אינו יכול
לחאת בעול מסכורת הגננת; או למשל, ענין המסעדה - משרד החינוך
והתרבות עזר בהסגת צריף וסוף כל סוף מודיעים סיסמה החלטה לפתוח את
המסעדה. אולם מי ימא בהפרטים שכרגיל משלמת המועצה האיזורית; ומסום
בך טוב נסארה בעיה זו פתוחה.

1. רפאל:

לא אחת נזדמן לי לנסוע לבתי-הספר בפרוזדור ירושלים ושמעתי מפי המורים, כי לוח זמני הנסיעה של "אגד" אינם מותאמים לתחילת הלימודים בבוקר; אף הקווים אינם מותאמים למורים - דבר זה גורם לתקלות בבתי-הספר ולאיחורי המורים ללימודים. האם מסדר החינוך והתרבות יודע על כך, ואם הוא יודע - מה הוא עושה בקשר לכך?

ידוע לי, כי היתה יזמה על הקמת בית-ספר איזורי במועצה האיזורית אבן-העזר ל-7 - 6 יטובים. מה עלה בגורלה של יזמה זו? כי דבר זה הוא גם לטובת מסדר החינוך והתרבות וגם טוב מבחינה חסכונית. האם דבר זה עדיין בטיפול?

ד"ר אבירור:

נשאלו כאן שאלות רבות ואנו נסתדר לכלול אותן בדין-וחשבון. עתה אוכל אני לענות על חלק מהשאלות ומר חריד יענה על חלק מהן וחלק מהן נלמד ונשיב בשבוע הבא.

חבר-הכנסת ארם סאלאם חלים על בית-הספר ממלכתי אותם החוקים החלים על בית-הספר ממלכתי-דתי. - אין כל חוקים וגזרות המחייבים את בתי-הספר הממלכתיים להתפלל או לא, אין דבר המחייב אותם לחבוט כיפה או לא בשעת סיעור בתנ"ך, התעמלות או מלאכה. אין הוראות לבתי-הספר בענינים אלה. עתה אנו מבינים הוראות רבות וכבר הוצאנו 4 פרקים ושלחנו אותם, אף נשלח זאת לכם. אולם אם יחנן תלונות לגבי בית-הספר זה או אחר - בבקשה למסור לנו את הדברים, כי יתכן ויש סם כמה דברים פדגוגיים.

היו"ר ח. פרסיץ:

בתכנית הלימודים כתוב סגס בתי-הספר ממלכתיים יכולים ללכת לפי הכנית הלימודים של בתי-הספר ממלכתיים-דתיים אם הם רוצים בכך.

ד"ר אבירור:

אחר לקרית-מלאכי וגני-תקווה - אנו מקבלים אותו החומר מחבר-הכנסת רפאל מקבל ועוד חומר נוסף והשאלה הזו נלמדת בכובד ראש. אולי מר חריד יוכל למסור פרטים נוספים ביחס לגני-תקווה. אולם כיון שהזכרה כאן מנהלת בית-הספר, הרי לא רק שאיננו חושבים לפטרה עד לחקירה, אלא אנו מעריכים מאד את המנהלת הזו.

אחר לענין קרית מלאכי - אני רוצה להעמיד את חבר-הכנסת רפאל על כמה עובדות: בית-הספר ממלכתי-דתי במקום אף פעם לא הוכר על-ידי מר חרת. אני הייתי נוכח בפגישה אחת והוא לא אישר אף בית-ספר, פרט לבית-הספר המאוחד כיום במקום. אין סם 90 תלמידים. יסנו סם כביכול בית-הספר דתי אשר נפתח בניגוד לכל החוקים והתקנות. - יתכן שהחוקים אינם בסדר ובידי חברי-הכנסת לסנותם. אבל בית-הספר במקום נפתח בניגוד לכל החוקים הקיימים; החעמולה סם היא בלתי הוגנת ונעשית על-ידי חליחים לא של בית-הספר ממלכתי-דתי אלא של חוגים דתיים. לא יתכן, כי במדינת ישראל ייפתחו בתי-ספר על-ידי מישהו. יסנם בתי-דין בישראל ואפשר להתלונן בפניהם גם נגד שרים. אבל לא יתכן, כי יעסיקו מורים שפוטרנו על-ידינו. כאשר נדע על תוצאות מלאות בענין זה - נביא לידיעתכם. יש סם מורים המכים תלמידים ועוד מעשים שלא ייעשו.

חברי-הכנסת נצר ורפאל שאלו בקשר להעברות ממגמה למגמה - אולי נכלול בעיה זו בדין-וחשבון, על-כל-פנים ניתן תמונה ברורה יותר.

ד"ר אבידור:

אחר לאחוזם - יח לנו פרטים בקשר למצב שם; וגם הם נעשים דברים בניגוד לחוק. אני חוב חוזר ואומר שאולי יח מקום לסנות את החוק. אבל משרד החינוך והתרבות מצווה לבצע את החוק ואנו מחתלים לבצעו בלבדאליות. אבל גם באחוזם נפתח בית-ספר, על-ידי אדם דתי, חלא כהלכה ובניגוד לחוק. אדם זה איננו מוסמך ומקבל מחכורת ממישהו ולא ממשרד החינוך והתרבות.

חבר-הכנסת מגורי-כהן שאל בדבר הכספים שניתנו לרשויות מקומיות להקמת מבנים והוצאו למטרות אחרות - אנו נהמח לחמוע פרטים על כך, כי לאחר הסכומים אלה מתאשרים למתן הלוואות מהקציב הפיתוח, כל רשות מקומית אינה יכו לה לקבל את הכסף אלא אם משרד הפנים חתם ואיחר את ההסכם להקמת בנין בין הרשות המקומית והקבלן. לפני-כן אין נוהגים את הכסף. לכן נהיה שמחים לחמוע אם יח דברים כאלה.

שאלה חברת-הכנסת צברי על המלצות ועדת ההסארות - בענין זה יחנם חני חלקים: (1) אין להסאיר בכיתות א' - ח' ודבר זה נעשה. (2) הצד החיובי של הענין - עתה אנו דנים באיזה מידה אפשר לבצע את התיקונים שהומצאו.

י. שריד:

אני יכול להוסיף מספר פרטים לדברי ד"ר אבידור. אחר לדברי חבר-הכנסת ארם שאל בקשר לחוקים ולגזרות החלים על בית-הספר הממלכתי - אם תמצאו לנו חומר, אנו נבדוק אותו. אולם לדעתנו, אין המורה בבית-ספר ממלכתי יכול לכפות על הילדים סאנים רוצים להתפלל וההורים אינם מעונינים בכך - אין הוא יכול לכפות עליהם להתפלל ולחבוט כיפה. אם יחנה כפיה כוללת כזו - נבררה. אבל אם יחנם ילדים בבית-ספר ממלכתי המתפללים - מותר להם לעשות זאת.

חבר-הכנסת רפאל שאל על מי הדאגה למבנים לגבי בתי-ספר מוחזקים - משרד החינוך והתרבות אינו בונה בנינים בשום מקום, הוא גם איננו עושה זאת במקומות המוחזקים. במסך כל ימי קיומו עוד לא בנה משרד החינוך והתרבות אף בנין אחד. הממסלה אינה בונה בנינים וכל הבנינים בהם משוכנים בתי-הספר בין אם במקומות מוחזקים או נתמכים נבנו על-ידי רשויות אחרות. בתי-הספר המוקצבים, זאת אומרת בתי-ספר שיש להם גג מוניציפאלי - הבנינים מוקמים על-ידי הרשות המקומית ואנו נוהגים כספים מכספי הפיתוח. לפי חשבוננו הוצאנו כבר במסך כל השנים הללו כ-10,000,000 מתקציב הפיתוח למטרה זו ואנו מניחים, כי סכום זה הוכפל על-ידי הרשויות המקומיות. יוצא איפוא, כי במקומות המוקצבים ניתנים סכומים מסויימים לרשויות המקומיות מכספי תקציב הפיתוח בתורת הלוואה. במקומות המוחזקים בונים המוסדות המייחבים כמו, הסוכנות ועמידר אשר בנו בתי-ספר רבים במסך השנים הללו. בשנים האחרונות הוקמה קרן משותפת של משרד העבודה ומשרד החינוך והתרבות ואנו בונים בגבול הכספים שהוכנסו לקרן זו. אנו מקימים בנינים בסיכוני עולים חדשים שבאים עתה ומשתכנים במקומות מסויימים. אבל עם חיסול המעברות והעברת העולים לסיכונים, הם אנו בונים את הבנינים במסותר, ולאחר סאנו מקימים את הבנינים הם נמסרים לרשות החינוך המקומית המשלמת שכר דירה.

אנו בנינו בנינים כאלה בירוסלים, בקסטל, מחר יס הנתי. בן הפינה לבית-הספר בבורגתה, כן בנינו במגדל העמק ועוד בסכום כולל של למעלה מ-2,000,000. לכן, כאשר נפתח בית-ספר חדש יס לפתור את שאלת הדיוך ואנו נתקלים בקשיים גדולים, כי כל החלטה על הקמת בית-ספר חדש באה בסופו של חשבון;

ד. סריד:

תחילה יח ריכוס, והריכוס אינו מסתיים במועד ונמשך כל הזמן ובמשך כל השנה, וכאשר באה החלטה על פתיחת בית-ספר חדש - פתחנו למעלה מ-50 בתי-ספר חדשים - וכאשר עולה האלת החיכוך, אזי זוהי האלה חמורה ואנו תמיד מחפשים סידור ארעי שהוא תמיד איננו טוב עד אשר אפשר להגיע לפתרון של קבע. דבר זה קשור בהוצאות כספיות גדולות ובתקציבים שלא תמיד בודיננו כמון, בתקציב הפיתוח, תקציב הסוכנות ועמידה. המוסדות המייסבים, גם כאשר הם מחליטים על הקמת בנין זה לוקח זמן רב עד אשר הוא מוקם. אולם אנו מעוניינים בדבר אחד: לפתוח בית-ספר מפני העד אשר נחכה להקמת הבנין יתפורן הילדים. לכן אנו פותחים בתי-ספר בכל ישובי העולים ורכים מכם יודעים את גלגולי הדיוך העוברים על בית-הספר. אמנם מצב הדיוך החסר מזה שהיה לפני 5 - 4 חנים. אבל בינתיים ישנה עליה והמצב הלך ורע. בית-הספר ימצא את חיכוכו במשך הזמן. אבל זהו תהליך של שנה וחצי עד אשר מוצאים פתרון, כי זה קשור בהוצאות כספיות גדולות מאד.

אשר לענין סקיה ב' וכפר אוננו - כדי להוכיח לכם באיזה מידה איננו מסיחים את הדעת מעניינים אלה, הרי היום בבוקר יחבתי עם ראש המועצה של סקיה ב' וכפר אוננו. חתנו נוצר מצב כזה: נפתח בית-הספר ממלכתי-דתי חינוך לדאוג לחיכוכו. אולם רשות החינוך המקומית היא דלה, ובאיזה מידה היא דלה תמיד העובדה: אף-על-פי שיש להם רשות מקומית כל בתי-הספר ברשות זו מוחזקים; ויש לציון, כי איננו כלל-כך ליבראליים בענין זה. אנו יכולים להעביר את הענין על שכם הרשות המקומית וכן עשינו וכמגיע הענין לדיוך וחיכוך, אנו רוצים להעזר ביושב-ראש המועצה. איררנו את פתיחת בית-הספר במקום, אבל אין לו דיוך. בינתיים נודע, כי ברשות "הפועל המזרחי" יש חת חני צרפונים והם מוכנים להעמידם לרשות בית-הספר. אמרתי להם היקחו זאת עד אשר נמצא פתרון. כאשר פנינו לראש המועצה המקומית על-מנת לחפש פתרון קבע, ובעיקר, מאחר שיש להם חאלה של בתי-הספר והמועצה אינה מאפשרת להקים. מתברר, כי יש להם חכמיה של ועדת בנין ובית-הספר נמצא באיזור הפיתוח התעסוקתי והמרפז לחינוך דתי הקים את חני הצריפונים, ללא רשות המועצה המקומית, ובאיזור התעסוקה. אומר ראש המועצה, כי הם הקימו את חני הצריפונים בלי קבלת רשות, הרי אין הוא יכול להקים עתה בתי-הספר ועל-ידו-כך לעזור להם להתערוך במקום בעיה שהוא בכלל רוצה להוציאם ממקום זה. אמרתי לו, אם הם בנו ללא קבלת רשות, תתבע אותם לדין והסופט יפסוק כאשר יפסוק, אבל בינתיים יש להקים את בתי-הספר מאחר שבית-הספר יושב חס. ריככתי אותו במקצת והוא הסכים לי קים את בתי-הספר ומחר הוא ניגס לבנייתם.

אשר לחאלת הל-מונד ואלראי - אזכיר כאן את ענין אלראי. קיים יחוב חסמו "אלראי" אשר כולכם מכירים אותו. אין זה יחוב עולים אלא זהו יחוב חסמו, אשר רוב תוחביו הם ילדי הארץ. הם אינם רוצים לעשות מאמץ ולו גח הקטן ביותר כדי לתח חינוך לילדיהם. כחביקרנו אצלם הם אמרו לנו, כי הם נותנים לנו ילדים-חיילים ואנו צריכים לתח להם חינוך - זוהי החלוקה אצלם, אלא אם כן אנו ניתן פקודה בכתב להפסיק את הילודה. כיון שאני לא נתתי הוראה כזו, הרי הם ממשיכים להגיד, כי הם נותנים את הילדים ועלינו לתח להם חינוך. ולא עוד, אלא בנין בית-הספר הפך למקום ריב ועושים מעשים שלא ייעשו, כי הבנין מחמח בית-הספר ציבורי ועוד. כולם עובדים חס. זוהי בעיה של חנים עוד מימי הוועד הלאומי היינו עוסקים תמיד ב"אלראי".

אנו חיפחנו דרכים שונות: יש חס מספר תוחבים, יותר נכונים, המוכנים להתמנות על-ידינו כרשות חינוך מקומית. מינינו אותם וכעבור חודש ימים הם הודיעו לנו, כי הם

י. סריד:

מתפטרים מפני שהם מפתדים מסום תפקידם הוא להטיל מסים ואם אין מסלמים אותם - יח לנקוט באמצעים. הם אומרים, כי החיים יקרים להם יותר והסתלקו מתפקידם. זוהי עדה מיוצאי קורדיסטן סרובה ילידי הארץ. עתה אנו נמצאים בקשר עם מסרד הפנים ומסרד הבריאות ומחפסים אמצעים. הם אומרים, כי לא יתנו מאומה. אבל ברגע זה מסתמנת הצעה, כי אנו נמנה רשות חינוך סיהיה אחד הפקידים שלנו ונצייד אותו בתוקף חוקי להטיל ארנונה ומסרד האוצר יסלח גובים בלוויית סוטרים לגבות את הארנונה; ובכסף הארנונה נקים חירותים במקום. יתכן גם כי לזמן מסוים נצטרך לסגור את בית-הספר.

אחר לחל-מונד - סם קיים בית-ספר

ממלכתי גדול המשותף לחל-מונד וירובי הסביבה כמו, חרות וכפר הס. יח סם גם בית-ספר ממלכתי-דתי קטן בן 4 כיתות. היה זה פעם בית-הספר של הפקט הדתי. יח סם יוצאי תימן חרצו בבית-ספר דתי ואיפסרנו להם זאת. לבית-הספר הממלכתי יח בנין שנבנה לפני 15 שנה אשר הוקם על-ידי מוסבי העובדים בסביבה. עתה הפכה חל-מונד למועצה מקומית; כל המושב חייך למועצה האיזורית והתחיל דין ודברים על מקום בית-הספר. על-כל-פנים בית-הספר הממלכתי-דתי חייך למועצה המקומית והבנין חייך למועצה האיזורית בחיתוף עם המועצה המקומית. חל-מונד היחה אחד הכותפים בבית-הספר הזה ולכן יח לה חלק קטן בבנין הזה. אנו איפסרנו למועצה המקומית חל-מונד הלוואה להקמת הבנין לבית-הספר הממלכתי-דתי, כי יח סם כיתות רבות שאינן מחוכנות. כאשר יקום הבנין יומצא פתרון לחנו בחי-הספר הממלכתי והממלכתי-דתי. אנו מודים, כי נעשה עול לבית-הספר הממלכתי-דתי מפני שכל 4 הכיתות לומדות אחרי-הצהרים וכל הכיתות חל בית-הספר הממלכתי לומדות בבוקר. לכן אנו תובעים מהמועצה המקומית להעביר חתי כיתות חל בית-הספר הממלכתי-דתי ולחכן אותם במסמרת הראשונה ולעומת זאת להוציא חתי כיתות מבית-הספר הממלכתי ולהעבירן למסמרת חניה. המועצה המקומית במקום אינה מקבלת זאת ואנו נתקלים בקשיים ומתנהל עתה משא-ומתן בין מפקח המחוז וחל-מונד והם מטרבים למלא את התביעה חל מפקח מחוז. אם זה לא יועיל יהיה עלינו להזמין אותם לפגישה ולהכפיע עליהם למצוא סידור מתאים.

אחר לענין קריית-מלאכי - אני רוצה

למסור לוועדת החינוך והתרבות חל הכנסת שכאן יחנה תופעה להתחילה בחנה העברה והולכת וגוברת השנה שאיננו יכולים להסלים אתה. אנו פתחנו חנה למעלה מ-900 בחי-ספר וכל הוויכוחים והרעיונות בעתונות הוא סביב 3 - 2 מקומות. יוצא איפוא, כי במאות מקרים הדברים מסתדרים ללא כל ערעור לחביעת רצון כל המעוניינים. אולם יחנה כמה מקומות שאנו נתקלים בהם בקשיים. אנו חושבים שכאן הריסוס לא היה חוקי. בית-הספר הדתי במקום מעמיד אותנו בפני עובדה מס מסו חיה בתקופת הזרמים עתה דיון אח לפתוח בית-ספר במקום ואיננו יכולים לתת איחור לפתיחת בית-הספר. באים ואומרים לנו חים סם 80 ילדים הרוצים בחינוך ממלכתי-דתי. כאשר אנו חואלים אותם מנין הם יודעים חים סם 80 ילדים, אזי מתברר שנפתח יח בית-ספר על-ידי המרכז לחינוך דתי ויחלטים לחם מורים ומסלמים להח מסכורת, ועוד הטיבו לעשות חם, הם לקחו מורה שאנו פיטרנו לפני חנה. הם מרכזים ילדים, ולא קשה לרכז חם ילדים. אני מכיר יפה את המצב בחיכוני עולים ויודע, כי יח סם במקום קומוניקציה דו-צדדית: ילד הלומד בבית-ספר רשמי הסתכסך עם המורה, הולך לבית-הספר הדתי; ואיננו יכולים להגיד לבית-ספר כנולד באופן חתי חוקי כיצד הוא יכול לחמור חלא לקבל ילדים בלי רשות. חלסוח הודיעו לנו, כי יח סם 80 ילדים; אתמול הודיע לנו מפקח המחוז חים 47 ילדים - אני יכול להבין זאת, כי הילדים בוודאי ערכו טיול לבית-הספר הממלכתי ומחר בוודאי יחזרו. ברור, כי אי-אפשר לסבול מצב זה. בחנה העברה רצינו לנהוג בצורה ליבראלית ביותר לגבי החינוך הדתי ולא מיצינו את צומק הדין, חאולי מיצינו למעלה מהמידה את הדין, עתה אמרנו כי אי-אפשר לפתוח בית-ספר ממלכתי-דתי בקריית-מלאכי.

י. יריד:

אנו אמרנו, כי יח לפתוח בית-ספר ממלכתי-דתי כסניף לבית-הספר הנמצא ב"ינון" ואנו נחזיק בו. באמר גובר החוק היה על צידו ואמר, כי הוא יתבע את חר החינוך והתרבות לדין ופתח במועצה שלו בית-ספר ממלכתי-דתי. כן אנו יודעים, כי אם הוא יתבע לדין את חר החינוך והתרבות, הסר יפסיד בדין. בסוף השנה העברה נסעתי לסם וחייפתי דרך כיצד לתת ליגאליזציה לבית-הספר ואמרתי להם, אמנם התקיימתם כך במשך כל השנה, אבל עתה יח להעביר את הענין לפנים חוקיים והודעתי לכל הילדים הנמצאים בבית-הספר ממלכתי-דתי בשנת תשט"ו חיובים ריחום. יח גם כאלה שאף פעם לא נרשמו ויח כאלה שהועברו מבית-הספר הממלכתי לממלכתי-דתי. עתה יהיה עליהם להודיע כחוק מהם רוצים לעבור לבית-הספר הממלכתי-דתי, קבענו מועד על דעת כל הצדדים ואמרנו, כי נשלח לסם 2 מפקחים שיהיו נוכחים בשעת הריחום האחד מהם הוא המפקח על חינוך ממלכתי-דתי והסניף מפקח המחוז כדי שלא יאמרו חיס פחד להרסם. באו חני המפקחים למקום ואיך לא בא להרסם ולא בא לדרוש העברה מבית-ספר לבית-ספר; בסך-הכל באו 9 - 7 תלמידים. מספר זה לא הצדיק פתיחת בית-ספר ולא פתחנו. גם היום קיימנו סיחות עם מפקח המחוז.

אחר לפחד במקום להרסם - אביא לכם רק

מקרה אחד מאחר שאנו ביקשתי להביא לי דוגמאות שאימו חלא יתנו עבודה אם ירשמו לחינוך דתי מסום שהן זו יכולה להיות עליה אם הם לא יוכלו להוכיח אף מקרה אחד. אזי אדם אחד חתם על מכתב שהוא בא ללמכת עזרה סוציאלית וביקש עזרה ואמרו לו כי הוא לא יקבלה מפני שבנו נרסם לחינוך דתי. הלחנו מקרה זה למשרד הסעד ולעובדת הסוציאלית במקום ונתקבלה חרובה, כי העובדת הסוציאלית במקום אחר אותה מאטימיה באיום זה מודיעה שהיא חברה פעילה ב"הפועל המזרחי" ולכן כך כתבה, לא יעלה על דעת מישהו שאני יס לה לאיים על הורה חלא אהן לו עזרה סוציאלית מפני שחלת את בנו לחינוך דתי. אבל היה זה אדם סחטן שעבד ורצה לקבל עזרה. חרובה זו היתה חרומה על-ידי העובדת הסוציאלית.

אשר לענין העברה ממגמה למגמה - החוק

אינו מאפשר זאת. איננו רוצה לחוות את דעתי אם טוב עשו המחוקקים החוקקו כך את החוק; יתכן ואנו נביא הצעה בפני הממשלה לשנות את החוק ואיננו יודע מה הכנסת האמר על כך. אבל החוק אינו מאפשר להעביר בית-ספר ממגמה למגמה. המחוקקים ידעו על כך והתכוונו לא לאפשר זאת. על יסוד פטיציות אין החוק מאפשר להעביר ממגמה למגמה. אנו אפילו איננו בודקים את הפטיציה גם אם היא חרומה בידי 100% של התושבים, כי החוק אינו מאפשר לעשות זאת. יח מועד קבוע להעברה. אפשר לבוא לבית-הספר הקיים ולהגיד, כי רוצים להעביר את הילד מבית-הספר הממלכתי לממלכתי-דתי ואז אם המספר יצדיק פתיחת בית-ספר דתי, או מגירת בית-ספר ממלכתי ופתיחת בית-ספר ממלכתי-דתי - אפשר לבצע זאת. אבל לא על-ידי פטיציות. אולם אני רוצה להגיד לחבר-הכנסת רפאל, כי הגיעו אלינו פטיציות הפוכות וגם לכל המקרים האלה לא נעננו. כן מוכרח אני לציון, כי מכתבים אלה כתובים בשפה עברית נפלאה, במכונת כתיבה, ואני מכיר יפה את הסגנון של כל יחובי העולים בשעה שכותבי המכתבים האלה יודעים יפה את החוקים ובדיוק מהו האגף לחינוך ממלכתי-דתי. אולם אין זה מסנה את עצם הדבר, כי זה בניגוד לחוק ואיננו יכולים להענות לכך.

אשר לענין המשמרות בבתי-הספר - דבר זה

יכלל בדין-וחשבון.

אשר לענין חטיפת ילדים - במידה שאנו

נדע על מקרים בהם חוטפים ילדים חלא כחוק נספל בענין. בדרך כלל מקפידה הל-אביב הילדים לא יעברו מבית-ספר לבית-ספר אפילו באותה מגמה, ובעיקר, מאחר חיס מועד להעברות והמועד כבר הסתיים בחודש סיון ואי-אפשר עתה להוציא ילדים. אולם במידה שנדע על כך - נספל בזת.

י. חריד:

אשר לשאלתה של חברת-הכנסת רוזאל-נאור בקשר לנחלת-חלמה - יש מספר קטן של ילדים גילאי 5 ואין לה הסובה אחרת מזו שנחתה. איננו יכולים להכיר בגן-ילדים שיסו בו פחות מ-11 ילדים. בעיה זו הייתה קיימת גם בינה העברה במלוא חריפותה. אבל גן-ילדים לא נסגר בגלל היותו מקוטע. אותו ההסדר נמצא גם במביל נחלת-חלמה באותה המסגרת הכוללת; ובמידה שיחנם מקרים כאלה יצטרכו לפתור אותם כמו בחנה העברה.

אשר לבית-הספר ב"נחשון" - כאשר נכנסים לירושלים יש סם בנין יפה ובחצר הבנין הזה קיים בית-ספר ממלכתי-דתי גדול ובאותו בנין קיים גם בית-ספר ממלכתי לא גדול. הדיוור הקיים הספיק לבית-ספר אחד ולא לסניפים. לאחר סיפול של סנה וחצי החלטנו לסגור את בית-הספר הממלכתי ולהעביר את הילדים לבית-ספר ממלכתי אחר, אם כי אין סם בסביבה בית-ספר ממלכתי קרוב. היו הורים כאלה אשר הודות לכך ביקשו העברה לבית-הספר הממלכתי-דתי. אזי במידה שהחוק איפשר זאת - העברנו אותם. כן החלטנו לפנות לעירייה ולהמליץ בפניה להניח יסוד בסביבה ההיא לבית-ספר ממלכתי. אנו מאמינים, כי במסך הזמן יוקם בסביבה ההיא בית-ספר. זוהי הסביבה של קרית-מטה ובית-הספר בבית-הכרם אינו יכול להכיל את כל הילדים.

אשר לסדרות האוטובוסים של "אגד" - מפקח המחוז נמצא כל הזמן במשא-ומטן עם הנהלת "אגד" על-פנת לתאם את זמני הנסיעה ולאפשר לטורים להגיע בזמן. בינתיים אנו מסלמים לא מעט כדל להביא את הטורים למקומות הסונים. כפי שמסר לנו מפקח המחוז עומד ענין זה למצוא את סידורו.

י. דפאל:

אני מצטער לומר, כי לסדרות כל ההסכרות שקיבלנו אין זה מספק אותי, כי האינפורמציה שבידי היא טובה כזו שנמסרה פה. אף יש לי מסמכים מחייבים. בגני-תקווה היה דיסוס אחד והמועצה לא מסרה על תוצאות הדיסוס ובמקום להעמיד לדיון מעשה שכזה - נפסל הדיסוס. בדיסוס הסני במקום ברסמו 16 ילדים ולומדים עתה 25 והפנהלת מסרבת לרסוס אותם; ואני יודע, כי מסרד החינוך והתרבות נתן הוראה לקבוע תאריך לדיסוס חדס אף, נתן הוראה למנהלת בית-הספר לא לייעץ דבר בסעת הדיסוס - יש לי טלגרמות רבות בקשר לכך.

אשר לקרית-מטלאכי - שמעתי את דעתו של ראס המססלה בנידון וסגרו את בית-הספר על אף העובדה שהייתה ילדי אני מציע שתבחר ועדה מטעם ועדת החינוך והתרבות ותיסע במקום למקום ותברר את הדברים, כי אם הם נכונים הרי ישראל יכולה להזדעזע, אם כי אני רוצה להניח שהם אינם נכונים. אז תראה הוועדה, אולי יש צורך בשיגוי החוק. ועדה מצומצמת זו תלמד את הדברים במקום.

ס. כפרית:

אני מתנגדת לבחירת ועדה מצומצמת כזו, עוד לא היה לנו מקרה כזה. אמנם שמענו כגון תלונות, אבל מסרד החינוך והתרבות הוא המסונה על ביצוע החוק ויש לנו אמון מלא בו ואינני חושבת שוועדת החינוך והתרבות רשאית לבחור ועדה כזו.

א. רוזאל-נאור:

מבלי להכנס לעצם הענין, הרי אם רצונה של הוועדה לבחור בוועדת מסנה היא יכולה לעשות זאת בדיוק כמו שיסנם ענינים הנידונים במססלת ומבוצעים על-ידי מסרדי המססלה ואחר-כך הם נידונים בכנסת. לכן אין לומר שהוועדה אינה מוסמכת לבחור בוועדת מסנה. אם היא רוצה בכך, היא מוסמכת לעשות זאת.

היו"ר ש. פרסיץ:
 סטכריות הוועדה הן לספל בכל העניינים
 הסייכים לחינוך ותרבות ובסטכרותנו
 לעשות זאת. היו סקרים שבעניינים סחוייטים בחדנו בוועדת סטנה כדי
 ללמוד עניין. אולם, חבר-הכנסת רפאל, אני שומעת ויכוח זה בפעם
 הראשונה: ועדיין לא הגיענו לסטאדיה סצריך להציע לבחור בוועדת
 סטנה כדי ללמוד את העניין. לכן אני מציע סחבר-הכנסת רפאל יטב יחד
 עם אנשי הסדרד ויבררו את הדברים וינסו לסכנע איט את רעהו. אבל נדמה
 לי, כי עדיין איננו צריכים לעשות זאת ואחר-כך תביאו את הדברים
 לוועדה. אני חושבת שאט חבר-הכנסת רפאל יקבל את הצעתי ויכלו הדברים
 להסתדר יותר טוב.

ה ח ל ט ה:

לקבל את הצעתה של יושבת-ראש הוועדה.

הישיבה נבעלה בטעה 13.00.